

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 16 декември 2025 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова
Атанас Семов
Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков

Десислава Атанасова
Галина Тонева
Сашо Пенев
Невин Фети
Орлин Колев

при участието на секретар-протоколита Наталия Такева разгледа в закрито заседание на 16.12.2025 г. конституционно дело №14/2025 г., докладвано от съдия Сашо Пенев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 03.11.2025 г. по искане с вх. № 600-КД от 30.10.2025 г. на петдесет и девет народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „измененията на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, приети от 51-вото Народно събрание на 23.10.2025 г. и обнародвани в бр. № 90 на 28.10.2025 г. на Държавен вестник“.

С разпореждане на съдия-докладчика от 12.11.2025 г. на основание чл. 19, ал. 3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) е указано на вносителя да съобрази разпоредбата на чл. 18, ал. 2, т. 5 ПОДКС като изясни в какво се състои искането.

С уведомление за изпълнение с вх. №650-КД от 26.11.2025 г. вносителят е уточнил петитума на искането и е посочил, че желае да се обявят за противоконституционни:

- от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 109 от 2007 г., посл. изм. ДВ, бр. 90 от 2025 г.; ЗДАНС): чл. 8, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 2 в частта „трима“; чл. 8, ал. 5 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 6 в частта „Народното събрание с решение да избере“;

- §2 от Заключителната разпоредба на Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 90 от 2025 г.; ЗИЗДАНС), с който се отменя чл. 7, ал. 2, т. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност“ (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 94 от 2025 г.; ЗУФСЗНС).

Според вносителя съответните части на посочените разпоредби от ЗДАНС и §2 от Заключителната разпоредба на ЗИЗДАНС противоречат на чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 92, ал. 1, чл. 98, ал. 7 и чл. 100 от Конституцията.

Доводите на вносителя са, че „[т]ака приетите изменения са противоконституционни защото са приети в нарушение на процедурните правила на Народното събрание за извършване на законотворческа дейност и са в пряко нарушение на баланса на трите вида власти, баланс, олицетворяван от Президентската институция“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 4, ал. 1 от Конституцията вносителят сочи, че ЗИЗДАНС е приет в нарушение на процедурни правила, съдържащи се в чл. 71, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС), както и без „събрани становища по внесен законопроект“ и без да е проведен

„пълноценен дебат“. Според вносителя с измененията се дерогират правомощията на президента и на Министерския съвет и се изземват власт и оперативни управленски функции, като така се нарушава конституционно установеният баланс между трите власти. Твърди се, че е нарушен и чл. 5, ал. 1 от Конституцията, както и че „[к]онституционно нетърпимо е Народното събрание самоволно да взема решения, които не са в рамките на неговите конституционни правомощия“.

Според вносителя дейностите, които са възложени на агенцията и правомощията на нейния председател разкриват неговото и на неговите заместници „изключително обществено и общодържавно значение“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 8 от Конституцията вносителят посочва, че с приетите изменения е налице „пряка намеса от страна на законодателната власт в правомощията на Президента“, тъй като до приемането им съгласно чл. 8, ал. 1 ЗДАНС се е предвиждало агенцията да се ръководи от председател, който се назначава с указ на президента по предложение на Министерския съвет за срок от 5 години. Според вносителя „[ф]илософията на тази разпоредба е в баланса на властите (законодателна, изпълнителна и съдебна) олицетворяван от институцията на Президента“. Вносителят излага и доводи, че в противоречие с чл. 3, ал. 1, т. 6, чл. 45, ал. 1, чл. 50, ал. 3, т. 6 и чл. 56, ал. 1 ЗДАНС се нарушава принципът на политически неутралитет при изпълняване на дейността на агенцията от нейните служители. Вносителят смята, че чрез приетата процедура за избор „се дерогират и разпоредбите на чл. 105 и чл. 114 [от Конституцията]“, защото е налице „вмешателство“ на Народното събрание в оперативната дейност на президента, който е „обединител на нацията“ и който заедно с Министерския съвет при „споделена компетентност“ е определял председател на агенцията.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 92, ал. 1 и с чл. 100 от Конституцията вносителят не развива конкретни съображения, а то се обосновава с мотивите за нарушение на принципа на разделение на

властите. Що се отнася до посочената в искането ал. 7 на чл. 98 от Конституцията, Съдът уточнява, че такава алинея няма и приема, че става дума за техническа грешка и доводите на вносителя са относно т. 7 на чл. 98.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

В изпълнение на разпореждане от 12.11.2025 г. на съдия-докладчика искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 ПОДКС форма и реквизити.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на разпоредби от закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията.

В съответствие със своята практика и с направеното от вносителя уточнение, Съдът приема, че се иска установяване на противоконституционност на: чл. 8, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 2 в частта „трима“; чл. 8, ал. 5 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 6 в частта „Народното събрание с решение да избере“ от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и на §2 от Заключителната разпоредба на ЗИЗДАНС.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост на искане със същия предмет, поради което отрицателната процесуална предпоставка по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС не е налице.

По изложените съображения Конституционният съд приема, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед на искането на вносителя, Съдът смята за необходимо Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол

над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-475/18.09.2025 г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ №51-554-01-160 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС като заинтересувани институции следва да се конституират Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет и Държавна агенция „Национална сигурност“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на петдесет и девет народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на: чл. 8, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 2 в частта „трима“; чл. 8, ал. 5 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 8, ал. 6 в частта „Народното събрание с решение да избере“ от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 109 от 2007 г., посл. изм. бр. 90 от 2025 г.) и на §2

от Заключителната разпоредба на Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 90 от 2025 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет и Държавна агенция „Национална сигурност“.

На заинтересуваните институции се предоставя възможност да представят в 30-дневен срок от датата на уведомяването писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана към: проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков, които могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-475/18.09.2025 г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ №51-554-01-160 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова